

SCHOOL 4YOU

Talenten benutten door executieve
vaardigheden te versterken

Reggesteyn

pcpo RIJSSEN
PROTESTANTS CHRISTELIJK PRIMAIR ONDERWIJS

R SCHOOL 4YOU

Als je een gevoel van veiligheid ervaart op school gaat alles beter. Daarom hebben we ook dit schooljaar het zogenaamde School for You-project opgestart, dat leerlingen kan helpen om zich op hun gemak te voelen, zodat ze hun talenten kunnen benutten. Soms weten ze wel wat ze willen bereiken, maar weten ze niet hoe. Daan, Sarah en Bas ervaren dat iedere dag...

Sinds de school zes weken geleden begon, heeft de docent de leerlingen iedere dag herinnerd aan de routine om de dag mee te beginnen. De meeste leerlingen houden zich gemakkelijk aan deze routine, met uitzondering van Daan. Als de anderen met hun werk beginnen, zit hij met al zijn boeken en mappen voor zich op zijn tafel. Waarom heeft hij een steuntje nodig om te kunnen starten?

Sarah is een slimme leerling in de eerste klas. Ze doet enthousiast mee met de klassengesprekken en heeft veel ideeën. Ze begrijpt nieuwe ideeën gemakkelijk en haalt altijd goede cijfers. Waarom levert ze dan geen huiswerk in? Waarom zijn haar resultaten op de toetsen zo wisselend?

Bas rent meestal bij de laatste bel het schoolgebouw in. Hij ziet er ongeorganiseerd en slordig uit, met zijn boeken rommelig in zijn armen. Hij doet zijn werk op school op dezelfde rommelige manier. Waarom heeft hij zoveel moeite met organisatie en planning?

Vroeger dachten we dat deze leerlingen gewoonweg lui of ongeïnteresseerd waren maar uit onderzoek blijkt dat sommige leerlingen specifiek zwak zijn in het organiseren, plannen en monitoren van hun werk. We noemen dit executieve functies: een groep vaardigheden met een basis in het brein. Zwakke executieve functies beïnvloeden het vermogen om de informatiestroom en de taken te beheren, die nodig zijn om op school te slagen. Net zoals blinde leerlingen moeite hebben om hun weg te vinden in een kamer vol meubels, hebben leerlingen met zwakke executieve functies problemen met deadlines, agenda's en papierwerk. Deze problemen kunnen variëren van licht tot ernstig.

Leerlingen met zwakke executieve functies begrijpen vaak heel goed het 'wat' op school, maar worstelen met het 'hoe'. Dit kan frustrerend zijn voor docenten, ouders en voor hen zelf. Ze hebben begrip en hulp nodig bij het omgaan met de eisen op school en het laten zien wat ze kunnen, zodat ze effectieve, zelfstandige leerlingen kunnen worden.

School4You lessen in executieve vaardigheden

Executieve vaardigheden zijn functies die iemand helpen om een strategie ontwerpen, te beginnen met een stapsgewijze aanpak, effectief laten reageren op veranderingen en problemen en dat alles terwijl de uiteindelijke doelen in het oog worden gehouden. Goede executieve functies zijn te vergelijken met fietsen. Je moet de basisvaardigheden kennen (trappen, sturen, remmen en balans houden), maar geen van deze vaardigheden op zichzelf zorgt voor de magie van het fietsen zelf.

Executieve functies lijken net als fietsen bedrieglijk gemakkelijk bij de meeste leerlingen. Zij kunnen, als ze ouder worden en hun hersenen zich verder ontwikkelen, omgaan met zwaardere eisen op school, zoals zelfstandig leren en langetermijnplanning. Leerlingen met minder ontwikkelde executieve functies begrijpen vaak heel goed het 'wat' op school, maar worstelen met het 'hoe'. Dit kan frustrerend zijn voor docenten, ouders en voor hen zelf. Ze hebben begrip en hulp nodig bij het omgaan met de eisen op school en het laten zien wat ze kunnen, zodat ze effectieve, zelfstandige leerlingen kunnen worden. Als docent denk je misschien: 'Hoe kan ik ooit meer doen dan ik al doe?'

D.m.v. het project School4You hebben wij afgelopen jaar leerlingen uit de groepen 8 van verschillende basisscholen op weg geholpen met planning en organisatie, zelfmonitoring, training van het werkgeheugen en nog veel meer. We hopen dat deze leerlingen zich door de School4You-lessen veiliger voelen op school; dat ze de ontwikkeling hebben doorgemaakt van I can't do it naar I can do it.

Dagboek van een mentor

Nog wat onwennig, maar wel met positieve nieuwsgierigheid ontmoette ik 'mijn' groepje bij de tweede keer van School4You in het echt. De eerste keer nog via een Teams verbinding vanwege Corona, een week later gelukkig weer op school. We wendden al gauw aan elkaar en we konden in de weken die volgden heerlijk aan de slag met allerlei vragen en opdrachten die te maken hadden met het leren en werken op school.

Vragen zoals:

- Wat staat er nu eigenlijk in een rooster?
- Hoe ga ik om met huiswerk voor allerlei verschillende vakken?
- Wat moet ik allemaal meenemen naar school?
- Hoe vind ik de weg in dit schoolgebouw?
- Moet je hier ook je vinger opsteken als je een vraag hebt?
- Waarom is het niet meer 'juf' en 'meester' en voornaam maar 'mevrouw' en 'meneer' en achternaam? (Wie het weet mag het zeggen, deze kan ik ook niet beantwoorden ;-))
- Wat doe je als het niet lukt met je huiswerk?

De tien keer School4You vlogen voorbij. Ik keek iedere dinsdagmiddag weer uit naar de ontmoeting en de mentorlesjes. Het was ook mooi om te zien dat de leerlingen bij mijn collega's leuke lesjes kregen die in praktische zin iets lieten zien van het weekthema: een proefje bij natuur- en scheikunde, een insect maken bij beeldende vorming en een gymopdracht in de gymzaal (samen met ouders) waren prachtig om in de praktijk te zien. Na tien weken was het alweer voorbij. Op de vraag of de leerlingen hier de weg nu zouden weten en of ze genoeg informatie hadden gekregen om hier te starten, kwam een volmondig ja! En ze hadden het hier ook nog heel leuk gehad, wat wil je nog meer? Nou het antwoord op die vraag weet ik wel: volgend jaar weer School4You!

Geschreven door de mentor van een groepje School4You-leerlingen

Doelen

Leerlingen leren:

1. om zich veilig te voelen op school;
2. plannen en organiseren;
3. vasthouden van aandacht;
4. reflecteren op eigen handelen in samenspraak met ouders;
5. wennen aan de gang van zaken in het voortgezet onderwijs;
6. vertrouwen op eigen kunnen;
7. verbeteren van sociale vaardigheden;
8. wennen aan het voortgezet onderwijs;
9. om succeservaringen te vieren.

Voor wie is School4You bedoeld?

School4You is bedoeld voor alle leerlingen die een extra steuntje in de rug nodig hebben bij de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Kenmerken doelgroep:

Leerlingen die

- volgend schooljaar naar praktijkonderwijs, vmbo-basis, -kader, -tl, havo of vwo zullen gaan
- de overgang naar het voortgezet onderwijs spannend vinden en moeite hebben met (enkele) executieve vaardigheden
- gebaat zijn bij een extra steuntje in de rug
- kenmerken hebben van hoogbegaafdheid

Een School4You middag

Elke middag wordt één executieve vaardigheid besproken. In een handleiding staan aanwijzingen voor mentor en docent, zodat duidelijk is op welke wijze deze executieve vaardigheid wordt behandeld. De tekst is overgenomen van het curriculum dat wij hebben gemaakt voor School4You.

Voorbeeld van een les

Werkgeheugen

Doel:

**Kinderen helpen met het vinden van het antwoord op de vraag:
Hoe kan ik het best leren?**

- Pas de manier waarop informatie wordt aangeboden zo aan dat deze gemakkelijk kan worden onthouden
- Gebruik multisensorische strategieën (verbaal + visueel)
- Leer strategieën en technieken aan om herinnering te vergemakkelijken (ezelsbruggetjes)
- Geef afbeeldingen voor procedures
- Leer het gebruik aan van een concreet opslagsysteem (kladblok)
- Ondersteun zwakheden in het werkgeheugen

Per schooljaar zal een werkgroep van docenten de basisscholen benaderen met de vraag of zij kunnen aangeven welke leerlingen extra hulp kunnen gebruiken op het gebied van executieve functies. Voor maart t/m juni zullen we deze leerlingen dan uitnodigen om gedurende 10 middagen kennis te maken met het voortgezet onderwijs. We organiseren dit onder de naam School4You. Tijdens deze middagen zullen de kinderen a.d.h.v. kleine lesjes leren omgaan met alle uitdagingen die het voortgezet onderwijs biedt. Hoofddoel: je veilig voelen, je op je gemak voelen op school.

Lesplanning

Periode maart tot juni:

- Introductie
- Hoe los je problemen op?
- Hoe hou ik de aandacht bij mijn werk?
- Hoe leer ik iets te onthouden?
- Wanneer is het handig om eerst tot tien te tellen?
- Wat doe je als het anders gaat, dan je had verwacht?
- Wat doe je eerst en wat daarna?
- Hoe zorg ik goed voor mijn spullen?
- Wat wordt er van mij verwacht?
- Afsluiting

Projectleiders School4You

Jan Wassink

Marjolein Nijsink

s4y.r@reggesteyn.nl

Reggesteyn

Vestiging Rijssen

Cattelaar 2

7461 PK Rijssen

T (0548) 533 800